

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház. I. emelet.
Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Lemberger Ármin.

Főmunkatárs: Schön Ödön.

Előfizetési árak

Egészévre 5 frt., félévre 2 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Erzsébet királyné.

Megkondulnak a harangok és zúgnak hosszan, mélyen . . . És a tompa harangzúgáson át meg áttör egy elfojtott zokogás, egy mélyen sújtott nemzetnek jajsza.

Mert jaj nekünk: ezerszer jaj!!

Ellenünk támadt a Sátán és diadalmasan került ki a küzdelemből . . . Elragadta a mi jóságos védő Angyalunkat és itt hagyott bennünket sírva, árván. — Pótolhatatlan a mi veszteségünk . . . A pusztában kiáltónak szavaként hangzik el annyi vigasztaló szó, melylyel ország-, világ-fölkeregett bennünket, hogy vérvő sebünket enyhítse, gyógyítsa.

Nincs ír a mi sebünkre és valahányszor csak vissza-visszatér ama végzetes nap, mindig csak jobban sírunk, mindig csak jobban vérez a sebünk, a mely behegedni sohasem fog.

* * *

Évfordulója van ma . . . *Évfordulója 1898. évi szeptember tizedikének, a mi imádozt Felséges Asszonyunk halála napjának.* Gyászos évforduló ez és annál fájdalmasabb, mivel az, akit siratunk, a szívünkhöz forrott; szívéhez forrott ennek a sokat szenvedett, szegény magyar nemzetnek, melylyel együtt érzett mindig. — még az elnyomatás szomorú napjaiban is. Kettős évforduló tehát ez a mai nap . . . Gyászos emléknappa pedig mindenk fölé, a magyar embernek. Eszünkbe jutnak azok a szomorú idők a

múltból, mikor magyarnak lenni volt a legnagyobb bűn, mikor ott állott a magyar nemzet a küzdelemben egymaga és minden ellene. És elhagyatottságunkban a Gondviselés elküldte hozzánk az Ő *Angyalát* és az megsegített bennünket. A megdicsőült Erzsébetnek kérő szava szíven találta a mi felséges királyunkat. Létrejött a kiegyezés és azóta hazánk újra él és virul . . .

* * *

És ezt a szívet, mely annyi embert árasztott el áldásával, szeretetével — gyilok járta át; egy embertelen, vad gonosztevőnek a töre. Bámulatos bizonyosága az emberek erkölcsi romlásának és gondolkodóba ejt minden józan embert. Bámuljuk az emberi erkölcsnek ilyenén alásüllyedését és kétségbeesés fogja el a szívünket, ha a jövőre gondolunk. Gyászos intő példa ez az emberiségnek — örök időkre.

Isten imádása, a Király tisztelete és a Haza mélységes szeretete: ez az a három tényező, mely fentart — és a mely megmenti a jövő nemzedéket az alásüllyedéstől és az erkölcsi végső romlástól.

És az elfojtott zokogásba mintha belecsendülne néhány vigasztaló szó . . . Isteni szózat az: vigasztaló szava a mi felséges Királyunknak. És az ősz Király, a kire legfájóbban nehezedett a sorsnak sújtó keze, végigtekint az ő népén és ajka vigasztaló szózatot, csöndes imát rebeg. Mintha csak hallanám a szavát, mikor átszellemülten, ősz fején a Felség glóriájával így szól a néphez:

— „Esedezem a Mindenhatóhoz, a ki

oly nehezen sújtott, adjon erőt, hogy véghez vihessen azt, a mire még hivatva vagyok. Imádkozom, áldja meg népeimet és világosítsa föl őket, hogy megtalálják a szeretet és egyetértés útját, a melyen viruljanak és boldogok legyenek!”

És az imádság nyomán áldás és béke fakad. Egyek vagyunk mindnyájan; egyek a szeretetben.

Egymásután omlanak le azok a hatalmas falak, a melyek korunkban embert és embert oly nagy mértékben választanak el egymástól és a mai napon együtt imádkozunk a Szeretet templomában.

Spitzer Zoltán.

Baja — Báttaszék.

(L.) Harmincz év lassú, csendes munkája kellett ahhoz, hogy az a nagy érdekltség, mely Fiumétől az erdélyi havasok hókoszoruza ormáig terjed, a városunkból kiindult lelkes mozgalom révén felocsúdjék dermesztő álmából és egy monstre küldöttség útján panaszolja fel azt az immár elviselhetlen sérelmet, melyet közgazdasági életében a Dunának Baja — Báttaszéknél való át nem hidalása oly megfoghatatlan és arcpirító módon képvisel. Az akkori kormány élén állott férfiak ajkairól elhangzott biztató ígéretek, azon kétségbevonhatlan körülmény továbbá, hogy az új kormány körében is behatóan foglalkoznak a kérdés tanulmányozásával és hogy az új kabinet közgazdasági életünk legkiválóbb kitünőségeit foglalja magában, méltán bizalommal és hívő reménnyel töltötték el az érdekltség kebelét

TÁRCZA.

Három hét Dunántul.

A „BAJAI HIRLAP” eredeti tárczája.

Írta: Gabnai András.

III.

Az az idő, amit a Balaton mellett töltötünk, a lehető legkellemesebben mult el. Fáradságunkat bőven megjutalmazta a vidék gyönyörű volta. Annýira hozzászoktunk már, hogy a tavat minden nap lassuk, hogy nehezen váltunk el tőle és fájdalommal vettünk búcsút a természet e remek alkotásától. Párszor, a mint haladtunk a Bakony irányában Veszprém felé, még vissza-vissza tekintettünk a tó felé. Végre a partok teljesen elzárták szemünk elől a Balaton tükreit. Ekkor már jó darabot mentünk Veszprém megyében is. Szikla-szikla hátán hever itt kisebb-nagyobb darabokban szerte a mezőkön. A szántóföldeken annyi a kő, mintha csak ott teremne. A gazda tavasszal koesiszámra szedi össze az apró kőveket földjén, de esztendőre megint annyi, ha csak több nincs szántóján, részint a nyári záporok, részint a hóolvadás által odavitetve.

Hosszabb gyaloglás után végre feltűntek Veszprém tornyai is. Jó régi püspöki város ez. Igazi hegyi város. Útezői le föl vezetnek. Régi vára a város közepén magasán kiemelkedő sziklán van, melynek egyes részei mai napig is láthatók. E kimágasló szikláról szemléltük a város mögött elhúzódó Bakony hegységet, melyet hírnevessé a régebbi idők betyárvilága tett.

A városból kijutva, a Bakony szelén Vár-

palota felé mentünk. Sok helyt utunk kopár hegyek mellett vezetett. A nép azt mondja, hogy ott is volt erdő valamikor, de a török hódoltság idejében kiirtották. Maga Várpalota elég esinos mezőváros. Mindjárt az ut elején van Mátyás király kastélya, hol a bakonyi vadászat idejében lakott. Kissé tovább látható gr. Zichy Gábor kastélya.

Várpalotáról kirándultunk a közeli Pusztapalotára, egy községbeli ember volt szíves kalauzolni bennünket. Az oda vezető út igazán vadregényes. A községek merész kiszögélése alatt vezetett el imitt-amott, máshol meg egészen meredek szikla fal állott. Az erdei ösvény, melyen haladtunk, meglehetősen járt volt, mintegy jellel annak, hogy a kik megfordulnak Várpalotán, nem mulasztják el Pusztapalota megtekintését sem. Minél mélyebben jutottunk be a Bakonyba, annál regényesebbé vált. Egyes égnek meredő sziklafalak a távolból olyanoknak látszottak, mintha romantikus várromok volnának. Jó ideig mentünk már azon a fáradságos úton, midőn végre elértek Mátyás király fejét, honnan már láthatni azokat a romokat, melyek egykor Hollós Mátyás vadász-kastélyának falait képezték. A büszke épületből két fal daczol még az idő viszontagságai ellen. Innen egy 350 m. magas kopár hegyre mentünk fel, melyről szép kilátás nyílt minden irányban. E pontról láttuk utoljára a Balatont. Vissza felé menet vezetők érdekes részleteket mondott el a bakonyi rablóvilág hajmeresztő történetjéről.

Várpalota elhagyása után Fehér-megyébe léptünk át. Itt a májnélküli csukájáról nevezetes Csoóron keresztül Székes-Fehérvárra értünk. A

rossz idő miatt vesztelnünk kellett itt. Ez idő alatt szétnéztünk a hajdani szék- és koronázó városban. Megtekintettük Imre herczeg, Szent István királyunk fiának nyugvó helyét a zircziek templomában, majd Vörösmarty Mihálynak a város egyik legszebb helyén emelt szobrát és a többi nevezetességeket.

Az idő jobbra fordultával elmentünk Mohára az „Ágnes forrás” megtekintésére. Láttuk, mint folyik abból az egyszerű forrásból az a világhírű vasas-savanyú víz, melyből ittunk is ott a helyszínen. A forrás parkjának megtekintése után visszaíndultunk Sz.-Fehérvárra. Ezután kimentünk a város határában levő kezdetleges kőhányákhoz. A köfjést meg is kíséreltük, de bizony nagyon nehéz munka volt az.

Sz.-Fehérvárról utunkat Fehér megyén keresztül Tolnában folytattuk. Nevezetes helyek eleintén nem igen voltak. Többnyire kis falvak estek utunkba. A vidék lankasan dombos, melyen a gabona nagyrészt keresztékbe volt már rakva.

Csupán Murgán volt valami nevezetesség a régebbi korból ezen az ut darabon. E község határában van egy földvár, mely a környékbeli nép elbeszélése szerint a rómaiak korából való. Több bejárata van. De a legnagyobb rész már betemetődött, beomlott. Egyik nyíláson be is bujtam Nem lehetett meszire behatolnom, mert mikor mintegy 10m.-nyire voltam, az ut megszakadt. Ásatásokat is eszközöltek itt és több érdekes régiség a szegzárdi múzeumban van elhelyezve.

Szegzárd innen mintegy fél napi járás. A városban az utunk Garay János szobra előtt vezetett el. Délután 2-4 óráig a muzeumot tekintet-

és joggal várhatta és tételezhette fel, hogy elvégre illetékes helyen is fel fogják ismerni e *közszükséglet* kiváló horderejét és sietni fognak a multnak ezen indokolatlan mulasztását mielőbb helyreütni. — Még azok is, a kik e régóta huzódó kérdésben a legpessimisztikusabb felfogást tanusították, remélni kezdtettek és mind nagyobb tért hódított a köztudatban az a vélemény, hogy immár teljesülni fog az a forró kívánság, melynek testlé valása után oly sokáig sóvárog hasztalan egy nagy érdekkomplexumnak türelmes közönsége. — Hiszen maga a főváros, melyet e kérdés megoldásánál mindig „kerékkötő” gyanánt szoktak emlegetni, emelte fel egyik leghívatottabb közege, a budapesti kereskedelmi és iparkamara utján illetékes szavát az áthidalás mielőbbi létesítése érdekében és a múlt év október havában Szegeden megtartott II. orsz. kereskedelmi kongresszus, melyen a főváros összes számottevő kereskedelmi testületei képviselve voltak, szintén egyértelműleg sorompóba lépett a vasúti hid mihamarabbi felépítése mellett. Lehetett-e ily körülmények között kételkedni abban, hogy az osztó igazság, mely három évtizeden keresztül nem akarta befogadni védő sánczai közé az ország ezen eminens fontosságú kérdését, nem fog ezuttal győzni az oly lelkes kitarfással folytatott küzdelemben? Lehetett-e feltételezni, hogy a szent és igazságos ügy ismét elbukjék, hogy ismét hosszabbra nyútsák a hitegetések ama pórázát, melyen hat lustrumon keresztül tartogatták hímes szóval, biztató reménységgel a sorsa jobbra fordultát epedve váró érdekeltiséget? Lehetett-e hinni, hogy az elszigeteltségében, mostoha elhagyatottságában mintegy csepkenként elvérző vidéknek jalkiállása ismét el fog hangzani, hogy közgazdasági megizmosodásának, biztos megélhetésének ezen nélkülözhetlen attributumát ismét mellőzni fogják? Valóban azt senki sem gondolhatta és — fájdalom — ez mégis bekövetkezett, Pécs város közönsége ugyanis, mely a bajai mozgalom óta nemes hévvel élesztgette az áthidalás kérdésének hol hamvadó, hol fellobbanó zsarátját, a *baja—bátaszéki* hiddal kapcsolatosan létesítendő *bátaszék—pécsi* vasut előmunkálataira kért engedélyt, de a kereskedelemügyi miniszter megtagadta e kérelmet és ezt a *vasúti áthidalás ügyét* is

tük meg. Igazán gazdag mindenben. Némely tekintetben a budapestivel vetekedik. A muzeum megtekintése után elhagytuk Szegzárdot is és közeledtünk Deesen át Baja felé.

A visszatérésnél újból eltévedtünk az erdőben. De most mi magunk voltunk az oka, mert kerestük a rövidebb utat és mégis a hosszabbat választottuk. Ez úgy történt, hogy a munkás embe- rektől kérdezősködtünk, merre lehetne a komphoz közelebb jutni, A Duna parton volt a válasz ha lehet, mellette haladni. Mi azután ezt az utat választottuk. De sok helyt oly alacsony volt a part, hogy a viztől nem lehetett tovább menni. Ekkor beljebb mentünk a fűzések közé, hogy majd talán sikerül kikerülni, de esalódtunk. Még nagyobb nem akartunk kerülni, hat kénytelenek voltunk a vizet átázolni. Sok helyt esípőig érő viz volt. Így mi akarva, nem akarva megfűződ- tünk. Végre sikerült az utra kijutnunk, honnan csakhamar elértek a révházat, hol átkeltünk.

Újra Baján voltunk végre 22 és fel napi gyaloglás után. Itten szétválva mindegyikünk hazafelé fordította a szekere rúdját.

Adott szórakozni valót az út és a kisebb-nagyobb események, melyek a közben lefolytak. Gyaloglásunk eredménye az volt, hogy láttuk hazánk szebb emlékei közül a legszebbek egyikét a Balaton környékével együtt. Most mikor itthon vagyunk, a látottakon elgondolkodva, újból feltűnik lelki szemeink előtt a Balatonnak varázsa. Bizonyos vágyódás van még most is bennünk, mely azt sugja, újra vissza arra a gyönyörű vidékre. De most pihenünk egyet. Kipihenjük a turista élet fáradalmait, mely élet a kellemetlenségekkel járó gyönyörök élvezése.

(Vége.)

megvilágító következő leiratban tudatta Pécs városával:

Pécs sz. kö. város közönségének.

F. évi február hó 27-én 21/5284. kgy. szám alatt kelt felterjesztésben a közönség a Baja és Bátaszék között létesítendő vasúti összeköttetésre vonatkozó terv mielőbbi megvalósítását kérelmezve, a Pécs és Bátaszék között vezetendő vasut előmunkálatainak engedélyezése iránti kérelmét azzal újítja meg, hogy a mennyiben hivatali elődóm részéről ez ügyben elfoglalt álláspontot főtartom és az engedély megadását szintén mellőzném, elhatározásom okát a közönséggel közöljem.

Tudatom ehhez képest a közönséggel, hogy a *baja—bátaszéki összeköttetés megvalósítása. az ezzel kapcsolatos forgalom politikai szempontok fontosságára való tekintettel más-kép, mint állami uton nem történhetik s napirendre kerülhet akkor, midőn mindazon forgalmi és pénzügyi előfeltételek rendelkezésre fognak állani, melyek nélkül ezen összeköttetés létesítését a kormányzati teendők sorába főlvenni nem lehet.*

Tekintve, hogy a bátaszék—pécsi vonal építése az előbb jelzett összeköttetés szükségképeni kiegészítő része s e vonal építésének korábbi végrehajtása jelentőséggel nem bírna, ennél fogva magammal kell főtartanom annak az időpontnak a megválasztását, midőn a szóban forgó összes vasúti kérdések együttesen, vagy programmszerű egymásutánban megvalósítandók lesznek.

Budapestben, 1899. július hó 14-én.

Hegedüs.

Fájdalom, e leiratról kétségtelen módon kiviláglik, hogy a *baja—bátaszéki* vasúti összeköttetés megvalósítása ismét beláthatlan hosszú időre elődázottat. Mint a a nyílt tengeren eltévedt utas hasztalan tekint a világitó torony felé, mely viharüzött sajkáját a biztos révpartba kalauzolni, ugy hasztalan keressük e leiratban a fix időpontot, melyhez reményünk horgonyát köthetnők. Hiszen azok az előfeltételek, melyekhez a miniszteri leirat az áthidalás ter- vének megvalósítását köti, megvannak nyomban, ha ugy akarjuk, és nem lesznek meg soha, ha folytatni akarják ez eddigi visszás közgazdasági irányt, Budapest praeponderáló beczégetését és a vidék érdekeinek következetes negligálását. — Két évvel ezelőtt 143 millió forintot szavaztak meg vasúti beruházási célokra, mit számít ezzel szemben az a 6—8 millió forint, a mibe az áthidalás kerülne? — De mit jelent ez a pár millió forint szemben azon elvitázhatlan ténynyel, hogy az busásan térül meg, ha egyébben nem, hat adóban, mert hiszen az áthidalás létesítése esetén az egész érdekelt országrész adóképesége hatalmas arányokban megnövekednék. — „Forgalmi előfel- tételek”. — hiszen a főváros kénytelen önmaga bevallani, hogy képtelen árúfor- galmát immár normalis eszközökkel lebonyolítani.

A miniszteri leirat valóban sohasem hathatott volna lesújtóbban, mint most, midőn Szeged, az Alföld eme derék városa urbi et orbe igazolja, hogy a vidék, ez a mikrokozmos is életképes, hogy ez is tud produkálni és az ő ereiben is egészséges, termékenyítő vér lüktet. És mégis ennek daczára mellőzik azt a létfeltételt, melytől az Alföld továbbfejlődése és természetes megerősödése van függővé téve, mellőzik a *baja—bátaszéki* áthidalást, melyet a szegedi kereskedelmi és iparkamara évi felterjesztéseiben csüggedetlenül sürget és szor- galmaz. — És lesújtólag hat a miniszteri rendelet akkor, midőn a fővárosban összeül a belhajózási kongresszus, hogy a közle- kedési utak szabályozásáról értekezzen. Lehetetlen, hogy a külföld előtt fel ne tűnjék az a közlekedési monstruoizitás, mely a Dunának át nem hidalása folytán fennáll és melyet ép a kongresszus alkalmából egy előkelő budapesti újság a következőkép aposztrofál:

„Igaz, hogy az a közlekedési politika, amely eddig nálunk divott, hogy pl. *Bajánál és Bátaszéknél* a Dunától pár kilométernyire megszüntették a vasúti vágányt, a helyett, hogy azt a partig vezették volna, kárhoztatandó. Ez a körülmény a gazdasági fejlődésre szükséges eszközök fel nem ismeréséről tanuskodik.”

De bármiként legyen is, nem szabad a reményt elvesztenünk. Nem akarjuk el- himni, hogy ez ujabban oly sokat szellöz- tetett kérdés egyszerűen „finanziális és forgalmi tekintetekből” levétessek a napirend- ről, — nem ez nem követhetnek be, maga a kereskedelemügyi miniszter nagy tudása és széles látóköre nem fogják ezt megen- gedni. Újból és újból tömörülni fogunk a kibontott zászló köré, felveszük az akcióz fonalát ott, hol a bajai küldöttség miszió- jával megszokadt, kiállunk újból és újból a küzdő fővénnyre és nem ismerünk meg- alkuvást mindaddig, míg igaz ügyünket győ- zelemre nem vezettük, míg be nem igazol- tuk, hogy a „közszükséglet”, kielégítését szorgalmazni nem a mi egyéni érdekünk, de a hazá, az ország enimens közgazda- sági érdeke.

Helybeli és vidéki hírek.

Közigazgatási bizottsági ülés. Baja város törvényhatóságának közigazgatási bizottsága f. hó 7-én *Schmausz* Andre főispán elnöklété alatt tar- totta rendszeres havi ülését, melyen a közigazgatási ágak képviselői szokásos jelentéseiket terjesztettek elő. A miniszter értesítette a város közönségét, hogy a *baja—szabadkai* vonalon a 24. sz. órház- nál új megálló helyet engedélyezett.

Kitüntetett bajaiak. Értesülésünk szerint a szegedi mezőgazdasági országos kiállításon a *gyű- mölésszeleli egyesület* gyümölcsökért arany és ezüst érmet, *Schleicher* Antal cognacért ezüst érmet, *Milko* Vilmos pedig kiállított kosokért II-ik dí- jat nyert.

Eljegyzés. *Friedmann* Jenő budapesti gyár- tulajdonos jegyet váltott *Stern* Vilmos földbirtokos és törvényhatósági bizottsági tagnak kedves és művelt leányával *Honora* kisasszonnyal.

Házasság. *Csiszár Kálmán* sepsi szolgabíró f. hó 6-án vezette oltárhoz Szt-Istvánon *Kubinszky* Margit úrhölgyet, *Kubinszky* Pál érseki uradalmi tisztartó kiváló szépségű leányát.

Requiem. Erzsébet királyné lelki üdvéért ma d. e. 11 órakor az izr. templomban gyászisten- tiszteletet tartanak.

Iskola megnyitás. A bajai irz. hitk. iskolái- ban a tanév ünnepélyes megnyitása f. hó 10-én d. e. 10 órakor lesz.

Műkedvelői előadás. A helybeli iparos ifjúság ma este a „Barány Szállóban” táncszal egybe- kötött műkedvelői előadást rendez. Színre kerül: Előkép: Magyarország védasszonya és a „Falu rossza” cz. népszínmű.

Tömeges kirándulás Szegedre. A b. almási választókerületből f. hó 8-án 1095 egyen utazott a szegedi kiállításra külön vonaton. A kirándulás szervezésének érdeme a választókerület országgy. képviselőjét *Latinovits* Gézát illeti, ki a kerület földműves népet a tanulmányos kirándulásra buz- ditotta.

Halálozás. Öszinte részvétellel értesülünk, hogy *Sümei Kálmán*, az „első magyar általános bizo- sítós társaság” szegedi főigazgatójának vezér- titkára tevékeny életének 47-ik évében Szegeden elhalt. Az elhunytban a „Bajai Hírlap” egyik nagy tehetségű munkatársát gyászolja. A szegedi fő- ügynökség tisztikára szeretett főnöke haláláról külön gyászjelentést adott ki.

Ügyvédi iroda áthelyezés. A szabadkai ügy- védi kamara közhírré teszi, hogy Szüts Mihály ügyvéd irodáját Pest-Szent-Istvárról, ezen kamara területén belül, Bács-Martonosra tette át.

A szegedi kiállítás. Épen husz esztendővel azután, hogy a Tisza árja előntötte az ország legmagyarabb városát megnyitá Szegeden az első országos gazdasági kiállítás oly keretben, hogy bizást mondhatjuk, beteljesedett a királyi szó: „Szeged szebb lesz, mint volt.” Ragyogó zász- lódisz fogadta a vendégeket, akik az egész or- szágból összegyűlekeztek Szegedre, hogy meg- nézzen a fölötté érdekes kiállítási tárgyakat, ott okulva szórakozzanak. A legmagyarabb főherceg *József* és *kir. főherceg ur Ó Fensége*, a ki- állítás védnöke, *Dorányi Ignéz* földművelési mi- niszter, Szérbia földművelési minisztere, a gazda- sági egyletek vezetői és az ország legkiválóbb gazdái jöttek össze f. hó 3-án, a kiállítás me- nyitásán és ezzel nem remélt fényt kölcsönöz- tek a szegediek munkájának, mely hiszük —

gyümölcsöző lesz hazánk egész gazdaközönségére. A kiállítás keretén belül a gazdák, méhészek stb. tartották kongresszusukat. Volt lovérseny, képzőművészeti kiállítás, kivilágítás, kisebbzerű iparkiallítás és mindeme dolgok együttvéve és külön-külön meggyőzték a látogatókat arról, hogy Szegeden a magyar kultúrának erős bástyája van, mely a tudomány és művészetek, a földművelés, ipar- és kereskedelem terén egyaránt számottevő és fontos tényezőit teszen ki. Messze földről is jöttek számosan a gazdák, hogy tanuljanak és városunkból is nagyobb csapat rándult Szegedre f. hó 4-én reggel és elragadtatással szólnak a látottakról és tapasztaltakról, ami nem is csodálható, mert messze földön nincs párja, a Tiszaparton levő setányának, a Klauzál és Szechenyi tereknek, a szép sugár és körutaknak, no meg a halász-csárdának, melyben szegedi paprikával főzik a szegedi halpaprikást.

Az adófelsőzlamlási bizottság tárgyalásai. A zombori kir. pénzügyigazgatóság területére nézve 1899—1901. évekre bíró érvénytel megalakult egyenes adófelsőzlamlási bizottság az adókövető bizottságok határozatait ellen beadott felebbezések rendes tárgyalását Zombor szab. kir. város szék-házának földszinti helyiségeiben, folyó évi szeptember hó 7-én megkezdte. A tárgyalások kir. adóhivatali kerületek szerint csoportosítandó rendben a hódásági, külai, ó-becei, német-palánkai bajai szabadkai, titeli, zentái, újvidéki és zombori adóhivatalok sorrendjében és az ünnepnapokat kivéve 1/26-ig fognak tartani. Ez érdekelt adókövetes felek a nyilvános tárgyalásokhoz az 1883. évi 44. t.-cz. 33. §-ának rendelkezéséhez képest csak annyiban fognak a bizottság által megidézett, amennyiben annak szükségét a megidézendő vizsgálatok érdekében az eljáró felszólamlási bizottság megállapítja.

A mohácsi rabbi könyve. Dr. Flesch Ármin mohácsi rabbi e héten érdekes munkával lépett ki a könyvpiacra. Könyvének címe: „Gondolatok a támadból, fordította: Flesch Ármin mohácsi rabbi.” — A szerző, a talmad általános érdekű, szellemes tételit magyar nyelvre lefordította.

Templom felszentelés. V á m o s e r Nándor zombori nagybirtokos szállásán (a régi Kruspar szállás) zsinagógát állított fel, melyet a napokban szentelt fel dr. Fischer Mihály zombori főrabbi.

Légyecsapó áldozata. Dr. Wagner Károly újvidéki lakos neje légyecsapótló eredt vérmérgezés következtében, rövid szenvedés után, aug. 30-án élt 25 évében meghalt. A gondos anyja és szeretett hitves ifjú-életének kioltása városzerte a legmélyebb, általános részvételt keltette, mely a másnapon végbement temetés alkalmával impozáns módon nyilvánult.

Nagy gabonátűz. Csantavéri tudósítók értesít, hogy esütörtökön éjjel Tornócs-Pusztán Biermann Jónás ottani nagybirtokos pusztáján nagy tűz volt. Több mint 2500 kereszt buza égett le. A tűzről azonnal értesítették a csantavéri tűzoltóságot, de mire kiértek, mentésről már szó sem lehetett, az asztagok teljesen lángban állottak, nagy része már le is égett. A kár körülbelül 80000 frt, ami azonban megtérül, mert a „Phoenix”-nél minden biztosítva volt. A tűz valószínűleg a gép folytán keletkezett.

Vesztett eb marása. Zivich János, vasuti munkás, esütörtök délután Katy és Újvidék között dologgal volt elfoglalva, midőn egy kutya megmarta. Minthogy a kutyán a vesztesség tüneteit konstatálták, a budapesti Pasteur intézetbe szállították a szerencsétlen minkást.

Baleset a hajón. Mult vasárnap déli 1/2 12 órákor Bezdán hajóállomásnál az I. es. és kir. D. G. T. „Tetőny” nevű esvargőzösének tűzeleje, Róth János az elindulás előtt a tűz tisztításával foglalkozván, e munkájának eljárlás a tűzhelyre kihuzott izzó salakra esett. Róth kiállításaira Róda nevű tüzelő a helyszínre sietett és társát elvitt a tüzes salakról. A hajó kapitánya, Marzoló, rögtön intézkedett az első segélynyújtás iránt, s midőn hajója d. u. 4 órákor Mohácsra érkezett, az összeégett tüzelőt a „László” kórházba szállította. Itt Róth azt adta elő, hogy évek óta mindkét oldali légycsőnyben szenved, minek következtében többszörösen elcsédült. A jelen esetben is a tűz kihuzása közben támadtak sörvéjaldalmi, minek következtében elcsédült s az izzó salakra esett. Dr. Stein kórházi orvos a beteget megvizsgálván, mindkét térdizületén, a mellkas felső részén és a balkezén másodfoku 14 nap alatt gyógyulható égési zsebeket konstatált.

Halálós fejbeverés. Véres eset színhelye volt f. hó 5-én éjjelkor Szabadka egyik utcáján. Benedek Márton napszámos és Vojnits Tunics Pál borhely együtt ittak egy darabig. 5-én éjjelétjében mindketten egy kissé illuminált állapotban voltak már, amikor Vojnits Tunics Pál azt mondta társának, hogy fizessen neki pálinkát, Benedek Márton erre szó nélkül nyakon verte és ott hagyta ivótársát, ez pedig utána ment, de akkor már nem bírta feltalálni, de tudta, hogy visszajön, egy fal mögé bujt és bevárta. Benedek Márton csakugyan visszajött s a mint mellette elhaladt a lesben álló

ügy vágta fejbe egy ólmos végű bottal Benedeket, hogy koponyája megrepedt, hirtelen elborította a vér, összeesett. A lárma a koreszmában tartózkodók kifutottak s a sötétben egy alakot láttak heverni a földön nagy vértócsában, s az alakban Benedekre ismertek. Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget és a mentőket, akik azonnal megjelentek a helyszínre és a szerencsétlen áldozatot a kórházba vitték, a ki hosszú kínlódás után reggel 3 órákor meghalt. Ezalatt a rendőrség kézrekerítette a tettest, a kit nyomban letartóztatott és a kihallgatás során azt vallotta, hogy neki korántsem volt eszébe halálos sebet ejteni Benedeken, csupán megfélemlíteni akarta azzal azért mert nyakon ütötte. A szerencsétlen áldozatot felesége és négy tagból álló családja gyászolja.

Uj elnök. A Bács-Bodroghmegyei orvosi szövetségnek Pálieson megtartott ez évi rendes közgyűlésen Dr. Pavlovics Simon zombori főorvos a szövetségben megalakulása óta viselt elnöki tiszteről leköszönt és helyébe a szövetség egyhangulag Dr. Hadzsi János topolyai orvost választotta meg elnökévé.

Tolvaj cseléd. N. S. tanárnál szolgált Hutflusz Emma, ki is gazdájától ékszereket, fehérneműt, bort stb. lopott. Tettet be is vallotta. — M. I. házoló kereskedő neje beteges felkúrt és f. hó 4-én behívtá cselédjét Agócs Marist, hogy küssön el az ágyánál valami dolgot. Míg a cseléd az ágyánál babrál, egyik kezével kilopta a párna alatt fekvő szoknyából az ott levő 12 frtot és még azon éjjel egy huszárral Szent-Jánoson el is mulatta. Most a rendőrségnél hűsöl.

Csaló koldus. E hét folyamán egy fiatal ember sorra járta a helybeli iparosokat és a szükség szerint hol cipésznek, hol bádognak, hol hentesnek mondván magát adományokat gyűjtött. Följelenetvén a rendőrség előállította. Alitóltag Littyai Józsefnek hívják, azonban igazolványt nem találtak nála. A rendőrség fogva tartja, míg illétsége kiderül, ezután eltolonezolja.

Vetkes gondatlanság áldozata lett Galicz Mihály moholi lakos 12 éves fia. Még a jó multkor történt ugyanis, hogy nevezett egyen fiát a szérián valami kóbor kutya megmarta. A szülőök ámbar tudtak a dologról, nem jelentették be az esetet, mivel az aya félt, hogy fiát majd Budapestre felviszik — mint ahogy kellett volna is — és ott majd kinnozzák. Elment inkább a szomszéd javasasszonyhoz, ki a fiút gyógykezelte is de, hogy miként, mutatja az eredmény, amennyiben a fiu mult hó 30-án éjjel kitört a vesztésg és a fiú iszonyú kínok között meg is halt.

Galambtolvaj. Lovrity Mátyásnak szép sirály galambjai voltak, melyeket a fel utca, többek közt Polgár István 18 éves suhanc is irgyelt. Polgár nem tudott a kísértésnek ellentánni és míg Lovrity távol volt, a kerítésen átúszott és egy párt ellopott. A házigazda azonban észrevette és a rendőrségnél följelentette.

Gyanus idegen. F. hó 6-án az egyik mezőrendőr Dr. B. Sz.-né kukoriczájában egy gyanus külsejű idegent talált, aki magát Irikovszky Ferencnek mondta, de igazolni magát nem tudta. Alitóltag Bécsben szolgált, helyét elhagyván, pénze elfogyott és gyalog kénytelen utazni. A rendőrség fogva tartja addig, míg kiletét sikerül megtudni.

A szabadkai polgármester párbaja. Mamuzsits Lázár, Szabadka város polgármestere Terbe Vince a „Népszava” szerkesztőjével f. hó 5-én pisztoly parbját vívott. Sérülés nem történt. A párbaja okot Terbe támadó ezikke szolgáltattott.

Véres kardparbj. Gallé Hugó m. kir. honvéd huszár önkéntes, a zombori ifjuságnak előkelő tagja a minap Budapesten kardparbját vívott Lukács Gáspár joghallgatóval. Gallé Hugó a jobb alkarján sérült meg, míg ellenfele a bal arczán kapott hatalmas vágást.

Lopás egy gyógyszerárban. Egyik szabadkai gyógyszerár tulajdonosát a napokban figyelmissé tették, hogy segédje távolléte alatt rendszeresen megszokta dézsmálni a kasszá. Tegnapelőt a gyógyszerész erről meggyőződést szerzendő egy ismeretlen egyént elküldött a gyógyszerárba, hogy hozzon 9 forint értékben különféle gyógyszereket. A segéd kiszolgáltatta a gyógyszert, de mikor a gyógyszerész hazament és a pénztárt megvizsgálta, abban csak 2 frtot talált. Mikor a segédet felelősségre vonta ez beismerte bűnét.

Csaló gépügynök. Ugy látszik az utolsó évtizedben csalásra leginkább alkalmas eszköz a gép. Napról napra olvashatjuk, hogy egyik másik lakus egy gépügynök csalásának lett az áldozata. Apatinban is tegnap működött egy ilyen ügynök. Perl Benő, budapesti gepraktárengő megbízottja — előzetes kérdőzködés után — beállított Nebel Erzsébethez azzal, hogy tudomása szerint — van egy lánya a kinek varrógépe van szüksége. Midőn az asszony hiába mondogatta, hogy leányának nincs szüksége olyanra, az ügynök szeszéből elővett egy darab papírost és rábirta az asszonyt, hogy írja alá a nevet mert árjegyzéket akar küldeni, viszont az ügynök is adott az asszonynak

egy levelező lapot, melyre a megrendelés módjára rá volt írva. Eszerint az asszony vett egy gépet 50 frtért, és melyet részletekben lefizethet és csak tíz forintot fizet, ha a gép után vétellel megérkezik. — Mikor a dolog így rendben volt, távozott az ügynök. Az asszony azonban később midőn elolvasta a levelet és megtudta, hogy mit írt alá, a szolgabírószághoz sietett, melynek főnöke az ügy vezetésével Hann Vilmos rendőr felügyelőt bízta meg, ki nemskára az ügynököt megtalálta és az aláírt iratokat átvette. Ezalatt egy másik asszony is jött, kit szintén ugyan ez az ügynök becsapott. Az ügynök még délelőtt elhagyta Apátint. A vizsgálat folyik.

Szegedi kiállítás és sorsjátéka. A József főherczeg által megnyitott első mezőgazdasági országos kiállítás egyik vonzó erejét a **20 krajczáros sorsjegyek** huzása fogja képezni, mely a kiállítás utolsó napján e hó 10-én este 6 órákor fog megtartatni. A sorsjegyek iránt tényleg majd akkora az érdeklődés, mint maga a kiállítás iránt és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége már nem képes a keresletnek eleget tenni, mert a sorsjegyek tulnyomó része már elkelt és csakis az elarusítóknál kaphatók még csekély mennyiségben. Ezt a rendkívüli érdeklődést, eltekintve a hazafias czéltől, melyet e sorsjáték hivatva van szolgálni, nagyon is magyarázza az a körülmény, hogy nem volt nálunk még sorsjáték, mely ily csekély betét ellen oly nagy nyeresemény kiltást nyújtott volna. Egy sorsjegy csak **20 krajczárba** kerül és ez ellen lesz egy **50,000 korona** értékű **főnyeresemény**, továbbá számos kisebb-nagyobb nyeresemény, összesen 1006 nyeresemény **100,000 korona** értékben. Az **50,000 korona** értékű **főnyeresemény** tárgya egy teljes szeszgyári berendezés, azonban az e czélra szövetkezett elsőrangú pénzüntezetek hajlandók ezt egy hasonlótékü szegedi **mintaszérien felszerelt tanyai gazdasággal** is becsereálni, vagy pedig úgy ezt, mint a többi nyereseményeket is 20% levonással azonnal **készpénzben** is beváltani. Kinek még nincs ily sorsjegye, ne sajnálja a 20 krajczárt és vegyen, míg kapható. Figyelmezteljük azonban a közönséget, hogy a huzás napján ki nem fizetett sorsjegyek a nyereseményekre igényt nem tarthatnak.

911. szám.
tk. 1899.

Arverési hirdetményi kivonat.

A bács-almási kir. bírószágh mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint **Győri Veron** és **társai** jankováci lakosoknak **Kováts Ferenc** és **néje Czizovszky Anna** jankováci lakosok ellen az árverés 147 frt 42 kr. tőkekövetelés 32 frt 51 kr. eddig megállapított 9 frt 80 kr. ezuttali és a még felmerülő költségeknek kielégítés végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. és 146. §-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén levő, a jankováci 678. számú betétben A. I. 754/1. és 754/2. hr. 764. 5. i. sz. a. felvett ház és szántóföldre 400 frt. míg az ott A. II. 4470. 4471. hr. sz. a. felvett kert és szőlőre 322 frt. kikiállási árban ememel elrendeltetik és annak Jankovác községházánál leendő megtartására az **1899 évi október hó 17-ik napjának d. u. 3 óra**ja kitűztetik, mely alkalommal a jelzett ingatlanok a kikiállási áron alul is eladatni fognak.

Árverezők tartoznak a kikiállási ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldöttnek átadni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap, a másodikat 60 nap, a harmadikat 90 nap alatt az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt a szabadkai m. kir. adóhivatalba lefizetni.

A bántép az utolsó részletbe fog beszámítatni.

A kir. bírószágh mint tkvi hatóság.

B.-Almásán, 1899. évi június hó 28-ik napján.

Fiezere kir. albiró helyett,

Dr. Gajári
kir. járásbíró.

912. szám
tkv. 1899.

Arverési hirdményi kivonat.

A bács-almási kir. bírószágh mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint **Horváth Ilona** férj. **Markai Györgyné** jankováci lakosnak — **Kiss Ambrus** mint kisköri **Kiss Fancziska, Benedek, Mária** és **Ferenc** jankováci lakosok ellen az árverés 100 frt. tőkekövetelés, ennek 1897. évi ápril hó 24-től járó 8% kamatai 35 frt 92 kr. eddig megállapított 8 frt 80 kr. ezuttali és a még felmerülő költségeknek kielégítés végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. és 146. §-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén levő a jankováci 3747. sz. betétben A. I. a. felvett 7983. hr. számú szántóföldre 915 frt. míg az ott A. 2809. hrsz. a. felvett szőlőre 216 frt. kikiállási árban ememel elrendeltetik és annak Jankovác községházánál leendő megtartására az **1899. október hó 20-ik napjának d. u. 3 óra**ja kitűztetik, mely alkalommal a jelzett ingatlanok a kikiállási áron alul is eladatni fognak.

Árverezők tartoznak a kikiállási ár 10% át készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldöttnek átadni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap, a másodikat 60 nap, a harmadikat az árverés jogerőre emelkedésétől számított 90 nap alatt 5% kamatokkal együtt a szabadkai m. kir. adóhivatalba lefizetni.

A bántép az utolsó részletbe fog beszámítatni.

A kir. bírószágh mint tkvi hatóság.

B.-Almásán, 1899. évi június hó 28-án.

Fiezere kir. albiró helyett,

Dr. Gajári,
kir. járásbíró.

SCHMIDT MÁRTON FIAI
gépgyára Baja, Kaszárnya utca 6.

Saját gyártmányu

borprések,

szőlő zúzó

valamint egyéb gazdasági gépek, a legjobb kivitelben, különféle nagyságban kaphatók.

Diamant Lajos

áruháza, a városi palota sarkán,
hol mindennemű

őszi és téli ruhaszövetek

jószinű, divatos mosó velur parketok, flanellok téli nagy takaró kendők, minden divatos színben raktáron tartatnak, továbbá a nyári idény előrehaladottsága miatt az összes mosó kelmék leszállított árakban adatnak el.

Egyedüli kizárólagos gyári raktára a

bácskai vászon és gyöngyvirág vászon
név alatt ismert legjobb minőségű vásznaknak.

10854. sz. alatt törv. védve.

Öt darab
zabkonzervgyári részvénytársasági

RÉSZVÉNYT

minden áron elad

Drescher Gyula Baján.

Ugyanott egy kauczió-képes pénztárnok
állást nyerhet.

Vegytiszta, természetes.

FOLYÉKONY
Szénsav (CO₂)
Dr. Raydt szénsavipar
részv.-társaság gyártmánya.

Gyártelepek:

Eyach, Stuttgart, Berlin,
München, Zürich, Bécs.

Könnyű 10 és 20 klgmos acél tartályokban. Vezér-
képviselőség és állandó nagy raktár Magyarországon és keleti tartományok részére:

Darvas József

Budapest, Gyár-utca 31.

Telefon 11-80.

Telefon 11-80.

Viszont eladók egyes megyékre
kerestetnek.

Kiadó lakás.

A Bajai takarékpénztár fő-
téri bérházában egy 4 szobás
emeleti lakosztály kiadó.

Le Griffon

valódi francia
szivarkapapír és hüvely.

Kapható minden jobb kereskedésben.

8658. sz.
tk. 899.

Árverési hirdmény.

A bajai kir. írás mint tkvi hatóság részéről köz-
hírré tétetik miszerint Dr. Nicolaus Béla bajai ügyvéd és ne-
je kérelmére Mária József és neje Gyulánszki Krisztina bajai
lakosok ellen az árv. 150 frt. tőke követelés ennek 1897
évi jul. 3-tól járó 8 % kamatai és 7 frt 95 kr. eddig meg-
állapított és 8 frt 50 kr. ezúttal és még felmerülő költ-
ségeknek, továbbá esatlakozott Dr. Nicolaus Béla bajai
ügyvéd által képvis. Gál Ignáczné bajai lakos javára 17 frt.
tőke ennek 1895. évi nov. 3-tól 8 % kamatai és 3 frt 90
kr. költség kielégítés végett az 1881. évi LX. tezikk
144. és 146. §-ai értelmében a szabadkai kir. trvszék to-
rülélen levő a bajai 1223. számú betétben A. 1. 1465. és
1466. hrszámú 363. sz. házassági birtok 460 frt. kiküldési
árban ezennel elrendeltetik és annak a kebelbeli tkvi.
helyiségben Mikolics-féle ház leendő megtartására az
1899. évi szeptember hó 23-ik napjának d. u. 3 óraja kitü-
zetik, mely alkalommal a jelzett ingatlanok a kiküldési
áron alul is eladatni fognak.

Árverezők tartoznak a kiküldési ár 10 %-át kész-
pénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldöttnek átadni.

A részletes árverési feltételek a hivatalos órák
alatt a tkvi. hatóság irattárában és Baja város kapitányi
hivatalánál megtekinthetők.

A kir. járásbíró mint tkvi. hatóság.
Baján, 1899. évi július hó 9-ik napján.

Temmer,
kir. aljásbíró.

Még csak néhány napig

kaphatók a

20 krajczáros

szegedi kiállítási sorsjegyek

HUZÁS

már vasárnap

e hó 10-én este 6 órakor.

Főnyeremény 50.000

korona érték.

Egy sorsjegy csak 20 krajczár.